

Οι αρχαίοι ημών πρόγονοι χρησιμοποιούσαν τη λέξη «σκιάδειον» (με «ει»). Ήταν ένα μεγάλο κομμάτι από άσπρο ύφασμα που σε τελετές προστάτευε τα σπαρτά από τον καυτό ήλιο: έκανε σκιά. Έγινε «σκιάδιον» (με «ι»), προφυλάσσοντας τις γυναίκες από τον ήλιο. Πέρασε στην αρχαία Ρώμη ως «umbrella» (από τη λέξη umbra που σημαίνει σκιά). Είναι η ομπρέλα που για αιώνες ένα και μόνο λόγο ύπαρξης είχε: Την προστασία από τον ήλιο.

Ακαμπτη και συχνά τεράστια, υπήρχε στις αρχαίες Αίγυπτο, Μεσοποταμία, Κίνα και Ινδία. Εκεί, την κρατούσαν βαστάζοι και προφύλασσε επιφανείς. Ο άνθρωπος που την έκανε ευκολότερη στη χρήση της, εφευρίσκοντας την πτυσσόμενη ομπρέλα, μας είναι άγνωστος. Έζησε την άγρια εποχή των «τριών βασιλείων» της Κίνας (220 – 280 μ.Χ.), στο βασίλειο των Τσάο Βέι. Μέσα στον χαμό των τότε σφαγών, κάποιος επινόησε τη χειράμαξα, τον υδραυλικό κινητήρα, ένα μηχανικό θέατρο για μαριονέτες και την πτυσσόμενη ομπρέλα. Πάντως, σχολιαστής στις «Θεσμοφοριάζουσες» του Αριστοφάνη σημειώνει ότι μια φράση του υπονοεί «ανοιγοκλείσιμο» ομπρέλας («Ωστόσο, τα αφτιά σας, διάβολε, έχουν απλωθεί σαν σκιάδειο για τον ήλιο, και τώρα πάλι σκάσε»).

Τον μεσαίωνα, η ομπρέλα εξαφανίστηκε από τη Δύση αλλ' απέκτησε τελετουργικό χαρακτήρα στην Ανατολή. Στην Ευρώπη επανεμφανίστηκε στη χαραυγή των νέων χρόνων. Προστάτευε από τον ήλιο και αποτελούσε καθαρά γυναικείο αξεσουάρ. Στα 1637, εμφανίστηκε στη Γαλλία ομπρέλα από αδιαβροχοποιημένο ύφασμα και ο κόσμος ανακάλυψε τη χρησιμότητα της στη βροχή. Παρέμενε γυναικεία υπόθεση, ώσπου ο Πέρσης ποιητής, Τζόννας Χάνγουεϊ (1712 – 86), εγκαταστάθηκε στο Λονδίνο. Προβάλλοντας λόγους υγείας, επί τριάντα χρόνια κυκλοφορούσε κρατώντας ομπρέλα. Τελικά, η μαύρη ομπρέλα και το καπέλο έγιναν σήμα κατατεθέν για τους Άγγλους τζέντλεμεν.

Στα 1829, ο Αδαμάντιος Κοραής εισήγαγε τη λέξη «αλεξιβροχον». Στο λεξικό του (1897), ο Άγγελος Βλάχος την είπε αλεξιβρόχιον. Από το 1861, υπήρχε και το «αλεξιήλιον». Σε κάθε περίπτωση, τη λέμε ομπρέλα.

(Έθνος της Κυριακής, 27.9.2009) (τελευταία επεξεργασία, 26.10.2010)